

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז דרום
השרות הפסיכולוגי חינוכי

למנהלי השפ"חיס בארץ
שמחים להזמינכם
לכנס מנהלי שפ"חיס ארצי
"המפגש בין העצמי לאתגר הניהולי"
מלון המלך שלמה - אילת
ימים ג'-ה', 16-18 לפברואר 2016
ז'-ט' אדר א' תשע"ו

כמנהלים וכפסיכולוגים אנו חווים באופן מתמיד את המפגש בין ה"עצמי" לבין האתגרים הניהוליים העומדים בפנינו. הכנס השנתי של מנהלי השפ"חיס, הוא זמן להתבוננות פנימה, להעשיר את הידע המקצועי וגם להנות מהמפגש המשותף. השנה ינתן מקום ללמידה הדדית. קיומו של הכנס באילת יאפשר לנו להעשיר את החוויה במפגש עם הטבע והאווירה לחופו של הים האדום. מחכים לבואכם,

מנהלי השפ"חיס של מחוז דרום
אילן וירצברגר - פסיכולוג מחוזי.

לוח זמנים כנס מנהלי שפ"ח ארצי

<u>יום ג'</u>	<u>16.2.16</u>
09:50	טיסה מנתב"ג לאילת
10:45	נחיתה והקפצה למלון
11:00-12:00	קבלת פנים
12:00-12:30	פתיחת הכנס
12:30-14:00	גב' נעמה גרינוולד - "עצמי, האחר והשותפות הארגונית- על קואליציות, בריתות, ממשקים ועוד..."
14:00-16:00	ארוחת צהריים, הפסקה וקבלת חדרים
16:00-16:30	קפה
16:30-17:45	ד"ר חוה פרידמן - "זכוכית מגדלת לפסיכולוגיה חינוכית"
17:45-18:00	פרידות ממנהלים שפרשו וקבלת פנים לחדשים
18:00-19:30	הרצאה/סדנת מנהלים לבחירה
19:30	ארוחת ערב
	ערב חופשי לקניות ובילויים עצמאים. נפגשים לבירה ב"מאנקיז"

<u>יום ד'</u>	<u>17.2.16</u>
9:00-13:30	פעילות אילתית משותפת: שייט
	מצפה תת ימי
13:30-16:00	ארוחת צהריים והפסקה
16:00-16:30	קפה ועוגה
16:30-17:45	ד"ר אלי איילון - "תפקידו של מנהל השפ"ח כחיבור בין המחשבה והמעשה"
17:45-18:00	הפסקה
18:00-19:15	ד"ר אלי איילון - "מנהל השפ"ח כמחולל שינוי בשירות ובסביבתו: הלכה למעשה"
20:30-19:30	ארוחת ערב
21:00	הופעה שם טוב לוי וריקודים

<u>יום ה'</u>	<u>18.2.16</u>
9:00-10:15	עדי ניר שגיא- "וואבי סאבי ומנהל שירות פסיכולוגי במדים של שרות: בין העצמי לניהול בשדה של מסורת והשתנות"
	*וואבי - סאבי הוא יופיים של דברים לא מושלמים, ארעיים וחסרים. זהו יופיים של דברים פשוטים וצנועים. זהו יופיים של דברים לא מקובלים"
10:15-11:30	רוני פורת- "ניהול מנצח"
11:30-12:00	הפסקה
12:00-13:30	הרצאה/ סדנת מנהלים לבחירה
13:30-14:15	ארוחת צהריים קלה
14:15-15:00	עו"ד יעל רון יו"ר הסתדרות המח"ר
15:00-15:15	מר ישי שליף יו"ר הוועדה המקצועית לפסיכולוגיה חינוכית
15:15-15:45	סיכום כנס
15:50	הקפצה לשדה התעופה
17:00	טיסה מאילת לנתב"ג

מרצי הכנס לפי סדר ההרצאות:

הגב' נעמה גרינוולד - פסיכולוגית קלינית ויועצת ארגונית במכון צפנת. מרצה באוניברסיטה העברית במגמה החינוכית-קלינית של הילד ובביה"ס למדיניות ציבורית ע"ש פדרמן.

ד"ר אלי אילון - ד"ר לפילוסופיה, MBA במנהל עסקים, ובוגר החוג למוסיקולוגיה מן האוניברסיטה העברית בירושלים. עומד בראש מכון פילוהרמוני ליעוץ פילוסופי אסטרטגי ומשמש יועץ ומלווה מנהלים, ארגונים מטפלים ויזמים.

הגב' עדי ניר שגיא - פסיכולוגית חינוכית בכירה ומוסמכת במנהל ציבורי. תחומי המומחיות שלה כוללים הובלת תהליכים פסיכולוגיים מערכתיים, הובלת שינויים במערכות, פיתוח זהות ותרבות מקצועית, והכשרה פרטנית וקבוצתית למנהיגות. ניהלה את בית ספר מנדל למנהיגות חינוכית. בעבר כיהנה כפסיכולוגית הראשית של משרד החינוך וניהלה את השירות הפסיכולוגי החינוכי במועצה האזורית מטה יהודה.

מר רוני פורת - מאסטר, מנצח תזמורת, מלחין ויוצר בינלאומי, מרצה בתחומי מנהיגות וניהול. משמש כמאמן אישי ועיסקי ועושה שימוש בתחום המוסיקה וניצוח על התזמורת בסדנאות מנהיגות אותן הוא מעביר לארגונים ולמנהלים.

יום ד' 17.2.16

בבוקר נהנה מפעילות אילתית חוויתית שתכלול שייט בספינה וביקור בפארק המצפה התת-ימי השוכן בלב שונית האלמוגים המרהיבה-הזדמנות נהדרת להצצה בחיים מתחת ומעל פני המים.

ובערב נשיר עם האמן, הזמר, הפסנתרן, החלילן ומעבד השירים-שם טוב לוי

עלות הכנס ומועדי תשלום

לאור המורכבות של הפקדת הצ'קים אנחנו מבקשים להשתדל לשלם בהעברה בנקאית בלבד, רק

במקרים שהדבר אינו אפשרי השתמשו בצ'קים. זכאות לרישום

בהתאם להחלטת מטה אגף פסיכולוגיה, על כל 11 תקנים יכול להירשם פסיכולוג בכיר נוסף

מהשפ"ח- במקרה של ספק יש להתייעץ עם הפסיכולוג המחוזי.

מועד אחרון לרישום באינטרנט: 10.1.16

סגירת ההרשמה (רישום אינטרנטי והגעת השיק) 14.1.16

ביטול עד תאריך: 8.2.16 עלות של 150 ₪

מ- 8 ימים לפני הכנס לא יינתן החזר.

סידורי הגעה

ניתן להגיע למלון המלך שלמה באילת באופן עצמאי,

אולם, לאור המרחק אנו ממליצים בחום להעזר באחת מהאפשרויות הבאות :

1. טיסת ישראיר מנתב"ג יוצאת ביום ג' 16.8.15 בשעה 9:50 וחוזרת ביום ה' 18.2.16 בשעה 17:00 מנמל תעופה אילת.

המקומות במטוס שמורים למשתתפי הכנס, אבל, מספר המקומות מוגבל. המאחרים להירשם יופנו לטיסות אחרות.

העלייה למטוס בהתאם לכללי חברת התעופה - יש להגיע כשעה לפני מועד הטיסה לנמל עם תעודת זהות.

כבודה – כל נוסע יכול לשאת עמו מזוודה אחת שמשקלה אינו עולה על 10 ק"ג ותיק יד .

2. אוטובוס שיצא מבאר שבע ביום ג' 16.2.16 בשעה 8:00 ויחזור ביום ה' 18.2.16 בשעה 16:30 מאילת . פרטים לגבי מקום היציאה יועברו במייל.

הרשמה לכנס

אנא היכנס/י לקישור ומלא/י את פרטיך

הקישור: <http://goo.gl/forms/H0XAxpsw3I>

לאחר מילוי הפרטים אנא העבר/י את התשלום בהעברה בנקאית כמצויין לעיל

לשאלות, ניתן לפנות בשעות העבודה, לגב' אורנה כהן במחוז דרום היא תקבל את הפניות ונחזור אליכם בהקדם 08-6263131

סדנאות לבחירה יום ג' – 16.2 (לפי סדר א'-ב' של המרצים)

1. "של מי הילד הזה?" – אתיקה, סודיות, רשומות והמנהל שביניהם

מנחה: יונת בורנשטיין בר-יוסף- מנהלת שפ"ח נשר, חברה בפורום אתיקה ובוועדת האתיקה של הפ"י.

בעידן בו גוברת מאוד מודעות ההורים לזכויותיהם עפ"י חוק, הופך האתגר של המנהל להוביל את עבודת השפ"ח, בתוך מציאות של ריבוי לקוחות ונאמנויות, למורכב יותר ויותר. הצורך לעמוד בדרישות החוק וכללי האתיקה, לשמור סודיות המטופלים וניהול רשומות כנדרש, ותוך כדי כך לשמור על רמה מקצועית-אתית גבוהה ולאפשר לעצמנו חופש פעולה, יוצר לא אחת דילמות מקצועיות-אתיות מורכבות. בסדנה נעסוק בדילמות אתיות הנוגעות לשמירת והפרת סודיות ולניהול רשומות, ונדון בפתרונות אפשריים לדילמות אלו בתפקידו המורכב של המנהל כמוביל/ מכיל/ מנחה את הנושא במסגרת השפ"ח. המשתתפים יוזמנו לשלוח למנחה מראש דילמות אתיות בנושאי סודיות וניהול רשומות בשפ"ח שבהן הם מתלבטים.

2. המפגש בין הפסיכולוג החינוכי לבין הלמידה במערכת החינוך- "הילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו"

מנחה: ישראל גולדשטיין- מנהל שפ"ח מרחבים, רכז פורום למידה וחבר בוועדת ליקויי למידה בשפ"י

בחינת מודל העבודה של הפסיכולוג החינוכי לאור תובנות ומחשבות שעלו בפורום למידה ובקורס במדרשה העוסק בהתפתחויות בחקר הלמידה תוך חיבור בין אקדמיה לשדה. ההרצאה תעסוק בהשלכות בהווה ובעתיד על הפרדיגמה הקיימת.

3. בניית מערך הסעות "טיפול" לחינוך המיוחד: חלום בין אגפי למערך ההסעות העירוני ולשפ"ח

מנחה: חיים וייס, מנהל תחנת גילה בשפ"ח ירושלים.

שינוי תפיסתי משינוע טכני להסעה מקצועית מותאמת צורך - הפיכת הנסיעה הארוכה והיומיומית למוסדות החינוך המיוחד בעיר ממצב של הישרדות (לתלמידים ולסייעות) למצב של הפקת תועלת חינוכית ורגשית וחוויה חיובית לכולם.

4. "נעשה להם ב"ס" - להורים

מנחה: בועז כפרי- רכז ב"ס להורים שפ"ח באר שבע, מנהל שפ"ח כסייפה

להיות הורה בעידן של ימינו, המאופיין בשינויים טכנולוגיים וערכיים מהירים, זהו אתגר יומיומי לא פשוט. כאנשי מקצוע טיפולי כולנו מודעים לחשיבות של מסגרת המאפשרת להורים חשיבה על העקרונות המנחים אותם בהורות, חשיבה על המקום ממנו הם פועלים וכן למידה של ידע התפתחותי ועקרונות חינוכיים. בשנים האחרונות עולה ברשויות רבות ציפייה להקמת **ב"ס להורים** - כמסגרת מובנית לעבודה מתמשכת עם ההורים. בתי- ספר רבים מתקשים לשתף הורים באופן משמעותי ומתקשים עוד יותר להבנות מסגרת למידה של הורות, ללא סיוע ארגוני ומקצועי רחב יותר. ביה"ס להורים בב"ש פועל מזה כשלוש שנים וזוכה להצלחה והערכה רבה. במפגש אציג מודל עבודה ארגוני שבנינו ביחד עם מנהל החינוך וגורמי קהילה נוספים. המודל מציע מענה רחב ומקצועי במגוון מסלולים, כשהפסיכולוגים בשפ"ח מהווים חלק מרכזי בהפעלה המקצועית, בכל הגילאים ובעיקר מול הורי הגנים. נדון בסוגיות ניהוליות שעלו משלב ההקמה, פיתוח התכנים, תהליכי ההכשרה שקיימנו ועד לניהול השוטף. בנוסף אציג את **מודל העבודה של שפ"ח ב"ש** ונתנסה בחלקים מתוך סדנאות שזכו אצלנו להצלחה בעבודה עם ההורים ונערכו לערכת עבודה מעשית ויישומית.

5. פיתוח הגישה הפסיכו-חברתית בעבודת השירות הפסיכולוגי בחברה הערבית

מנחה: ד"ר מחמוד מחאמיד – מנהל שפ"ח אום אלפחם

רפורמה בעבודת השירות הפסיכולוגי בקהילה מודרת בכלל, ובמערכת החינוך בפרט, דורשת גם שינוי באופן ההגדרה הכוללני של מושג ה"נורמה", באופן בו מטופלת השונות בבית הספר, בערכים עליהם מבוסס המעשה החינוכי, בפרקטיקות באמצעותן מתקיימים תהליכי קבלת ההחלטות המקצועיות בהקשר לתלמידים בסיכון וכאלו שאינם עומדים ב"סטנדרטים". הפדגוגיה הביקורתית מסבירה כיצד מערכת החינוך מסלילה ילדים אל הריבוד המעמדי, החברתי, המגדרי, האתני, הלאומי והגזעי שאליו נולדו, ומפתחת מודעות וביקורת כלפי חלוקת הכוח בחברה וכלפי הצורות שבה היא מופיעה במערכת החינוך. במקום חלוקת כוח לא שוויונית בחברה ובחינוך היא מציעה "פדגוגיה משחררת". תוצאות מיצב 2015 הצביעו על פער ניכר בכל המקצועות בין תלמידים דוברי עברית לדוברי ערבית. העבודה במגזר הערבי מחייבת התבוננות מעמיקה על מקומה של מערכת החינוך כמנציחה את משוואת הגורל של פערים מתמשכים שמונעים מתלמידים שמגיעים מאוכלוסיות מוחלשות לקבל חינוך שיאפשר להם מוביליות חברתית והשתלבות עתידית בחברה. בסדנה נציג תהליך של מנהל השפ"ח כסוכן (יוזם) הרחבת תפיסת התפקיד הן בקרב הפסיכולוגים והן בקרב הצוותים במערכת החינוך ברמת חזון השפ"ח וברמת השירות שניתן. בנוסף יוצג התהליך הכולל סדנאות דינמיות בהן משתתף המנהל, המדריכים והפסיכולוגים אשר בהן מעלים תכנים אינטראפסיכולוגיים ואינטרפסיכולוגיים הקשורים לסוגיות של סיכון, הדרה, שוליות, אחריות חברתית, הכרה והכלה בשונות ופיתוח מנגנוני חוסן ארגוניים לקידום העבודה המקצועית המיטבית בסביבה של סיכון (ההתמקדות היא על מעגלי ההדרה בשדה החינוכי: פסיכולוג בהדרה מנהל בהדרה מורה בהדרה וילד בהדרה וכו'). התהליך כלל עבודה ברמות שונות, הועברו מערכים לרכזים- לפיתוח מנהיגות מקצועית מועצמת, למדריכים- לפיתוח תפיסת תפקיד מורחבת בתהליכי הסוציאליזציה של הפסיכולוגים. פגישות אישיות למנהל - לתמיכה בקשיים הנלווים לפיתוח תפיסת התפקיד החדשה לעמידה במערך הלחצים הנובעים מהקשר סביבת הסיכון הקשורה למערכות מקבלות השירות ולמערך הלחצים הפנימי של הצוות בשירות הפסיכולוגי. עבודה מקבילה נעשתה גם בקרב מנהלי היחידות בעירייה, מפקחי העיר, קב"סים, יועצות, מנהלי בתי הספר, מורים ומורות. המטרה העיקרית הינה שמנהל ביה"ס יהווה בעל האחריות לקידום מדיניות פדגוגית טיפולית ברמת ביה"ס והמחנכת ברמת הכיתה, ושאר אנשי מקצוע מלווים, תומכים, מעצמים, מכילים את הצוותים (מנהל, מחנכות ומורות) הבית ספרים. בסדנה יוצג התהליך כולו על כל היבטיו הקשיים והכוחות.

6. מנהל השפ"ח כמוביל תהליכי גיבוש בתוך הצוות ומחוצה לו באמצעות פרויקטים

מנחה: יפה מנת- מנהלת שפ"ח גזר

- **פרויקטים בתוך השפ"ח:** תכנון פרויקט יכול להיות אמצעי לגיבוש צוות כאשר הוא נעשה במשותף ע"י הצוות כולו. בחירת הנושא, גיבושו, חלוקת עבודה בין חברי הצוות ואיסוף החומר לצורך תכנון הפגישות הנם מנוף ללמידה ועשייה משותפת ודרך נוספת לגיבוש צוותי – הדגמה של פרויקט לוויסות רגשי בגן הילדים.
- **פרויקטים משותפים עם גורמי חוץ:** מנהל השפ"ח, מתוך ראייה כללית של צורכי המסגרות החינוכיות, יכול ליזום ולהוביל פרויקטים משותפים עם גורמים חיצוניים (רווחה, מרכז טיפולי וכו'...) – הדגמה של פרויקט "בשביל המשחק" לילדי שילוב בגן.

7. "חקר תדמית ומקום של פסיכולוג השפ"ח בעיני מקבלי השרות וגורמים משיקים"

מנחה: ענת נרובאי- מנהלת שפ"ח לכיש

הרעיון לפרויקט זה צמח מתוך עבודה וחשיבה סביב נושא של מיצוב השפ"ח (מדובר בשפ"ח "צעיר" שנמצא בניהולי כשנתיים וחצי, שפ"ח שהיה שרות של פסיכולוג יחיד במשך עשרות שנים). מטרת הפרויקט: הבנה ולמידה של תפקיד הפסיכולוג כפי שהוא נתפס בעיני מסגרות חינוכיות וגורמים משיקים ושימוש במידע זה לבניית תכנית עבודה מותאמת בהמשך. בנוסף, המטרה הייתה להשתמש במידע ובתובנות מתהליך זה לעבודה על מיצוב השפ"ח מול גורמים במועצה (מנהלת מחלקת חינוך, מנכ"ל המועצה, ראש המועצה). הפרויקט הנוכחי נגע בסוגיות של זהות הארגון, זהות המקצועית של הפסיכולוגים. בנוסף הוא עסק בהרחבה ובהרחבה של חלק מהנחות היסוד סביב שאלת מהות תפקידו של הפסיכולוג במסגרות חינוכיות שבמשך עשורים התרגלו ל"חבילת שרות מסוימת". במהלך ההצגה, אציג את התהליך שעברנו (בניית הקונספט של הפרויקט תוך עבודה בשיתוף מלא של הצוות, בניית כלים, העברת ראיונות למנהלים ומפגשי דיון עם יועצות ועם צוות של לשכה לשירותים חברתיים). אתייחס לתובנות בעקבות הפרויקט ולערך המוסף שלו גם בתוך השפ"ח וגם מחוצה לו.

8. התערבות השירות פסיכולוג בעקבות מצב חירום בישוב אבו סנאן

מנחה: ד"ר וג'יה עאסלה - מנהל שפ"ח המועצה מקומית אבו סנאן

ההתערבות בוצעה בנובמבר 2014 בעקבות התפרצות אלימה עם נפגעים רבים על רקע מתח הבן עדתי שקיים באבו סנאן כבר עשרות שנים. למתח הבין עדתי שורשים עמוקים במבנה הדמוגרפי, בהיסטוריה, בתרבויות ובדתות של העדות המרכיבות את קהילת אבו סנאן. ניסיונות הפיוס הבין עדתי, שנעשו בעקבות התפרצות לא הצליחו, מערכת החינוך שותקה באופן חלקי לחודשים (התלמידים המוסלמים לא הגיעו לבית ספר תיכון).

בכדי להיענות לאתגר של טיפול מעמיק לטווח ארוך בסוגיית הקיום ביחד בחברה רב עדתית אבו סנאן, השירות הפסיכולוגי הציע תהליך יסודי ומעמיק. תהליך שיעזור להתפייס עם הכאבים והעלבונות מהעבר, ייצור שיתופי פעולה אמיתיים ויתרום להקטנת הסיכוי להתפרצויות דומות בעתיד. השירות הציע פרויקט קהילתי, שיפעל בשלושה מוקדים לאורך שנה לפחות.

1. ועדת היגוי יישובית לניהול הפרויקט.

2. מערכת החינוך.

3. פעילות חברתית קהילתית.

9. ראיה ניהולית, דינמית וחזונית ערכית של תהליכי הכשרה בשפ"ח

מנחות: טובה פלר- מנהלת שפ"ח רמת גן

דפנה

רענן כהן - ס. מנהלת ש"פח ר"ג ומנהלת היחידה למסלולי הכשרה

תהליך ההכשרה הינו אחת מהמשימות המרכזיות של שפ"חים רבים ומשאבים רבים מוקצים לתהליכים אלו. בשנים האחרונות נעשה בשפ"ח רמת גן תהליך של הבניה של תהליכי ההכשרה תוך הרחבת הראיה והכללת סטודנטים, מתמחים, מומחים, מדריכים צוות ניהול ומנהיגות צעירה בהסתכלות הכוללת. התהליך כולל דגש על הסתכלות פראקטיבית הכוללת תכנון מושכל של התהליך, הגדרת תוצרים ולמידות, מבנים תומכים של כל שלב. למעבר זה נוספה ראיה של הגדרת רמות הכשרה ומעבר לראיה של עשייה, המשגה ויכולת פרזנטציה של התהליכים ע"י הפסיכולוג. לצורך התהליך וכחלק ממנגנון ניהולי נעשה שימוש בהגדרות סטינג וחזרה העבודה של הפסיכולוג מול השפ"ח ומול המערכות החינוכיות. כל התהליכים הללו נעשים תוך כדי ניסיון להתבוננות דינאמית על התהליך כאשר ה- PRIMARY TASK הינו לגדל פסיכולוג בעל חוויות של קומפטנטיות וזהות חינוכית ברורה. הקונטקסט הכולל של הראיה הינו אקוסיסטמי, ומשלב בתוכו גם התבוננות ערכית חזונית וקהילתית בתוך הרשות המקומית ובמרחב הפסיכולוגיה החינוכית בכלל.

10. עדות ותובנות מחזית הנפש

מנחה: יזהר שער- מנהל שפ"ח אשכול

במהלך המפגש יובאו האתגרים האישיים והניהוליים בעת חרום כפי שהשתקפו במהלך "צוק איתן" ובתקופת השיקום הממושכת שאחריה. בין הנושאים יעלו נושאים כמו ניהול האוכלוסייה במציאות משותפת, שיתופי פעולה ייחודיים כצורך השעה, הדילמות של מענים תחת אש, תפיסת העולם הטיפולית והחווייה המצמררת והמצמיחה בו זמנית. ישולב סרטון שנוצר על ידי צוות מטפלים מאשכול.

סדנאות לבחירה יום ד' – 17.2 (לפי סדר א'-ב' של המרצים)

11. שירותיות : למה ואיך ?

מנחות: אורית אלפי - מנהלת שפ"ח באר שבע

יעל אברהם - ס. מנהלת וצוות הניהול של שפ"ח ב"ש

תפיסת השירותיות והמדידה של איכות השירות נקשרת פעמים רבות לשוק הפרטי והתחרותי. כאשר מדובר במגזר הציבורי ובתנאים בהם התחרות איננה ברורה תמיד, שאלת השירותיות דורשת מאמצים שיטתיים לגיוס ולשימור המוטיבציה של הצוות. הסדנה תעסוק בהצגת תהליכים ופעולות בשפ"ח שהתרחשו בהקשר זה תוך כדי שינוי הצוות הניהולי. באופן כללי התהליך התייחס לשני מרכיבים שיש ביניהם קשר : לשאלת ה"למה" (WHY) אנחנו עושים את הדברים ?, ולשאלת ה"איך" (HOW). בשאלת הלמה (WHY) הונחנו על ידי תפיסת מעגל הזהב של סימון סינק ובשאלת האיך (HOW) הונחנו על ידי מודלים של שירותיות, המדברים על צמצום חמשת הפערים שיוצרים את חווית הלקוח בכל גוף שירותי. במוקד הסדנה נציג את השיטות והמשובים הקשורים לדיון בשאלת השירותיות בשירות.

12. מודל התערבות באובדנות

מנחה: ד"ר גמאל דקדוקי- מנהל שפ"ח כפר כנא

בעקבות מספר התאבדויות אצל צעירים ותיכונים בכפר כנא בשנת 2008 עד 2010 נכנסו לפיילוט ארצי עם רמלה ורחובות בנושא אובדנות. הוקמו צוותים ממחלקות הרווחה והחינוך בנוסף לייעוץ ונבנו תכניות והשתלמויות מיוחדות לטיפול בתופעה. הטיפול היה ממוקד ושולבו בו רופאים ופסיכיאטרים. שולבו גם תכניות לשומרי סף ותכניות טיפול והדרכה למורים והורים, ההליך נמשך שלוש שנים. המודל הצליח רבות בכפר כנא והוצג בכנסים שונים עם הד חיובי והתעניינות רבה.

13. "גשר לחינוך המיוחד בתיכון העיוני"

מנחים: צדוק ניצן- חבר צוות ניהול בשפ"ח כפר סבא

שלמה גור - מנהל השפ"ח כפר סבא

בשנים האחרונות נפתחו בארבעה התיכונים העיוניים בכפר סבא כיתות לקויי למידה, זאת לאחר שנים ארוכות בהן היו התיכונים סלקטיביים ו"אליטיסטים" וסרבו לקבל תלמידים מתקשים. הפסיכולוגים שנכנסו לתיכון מצאו עצמם נדרשים לגשר ולתווך את תלמידי החינוך המיוחד לצוותי התיכון והחליטו להיכנס בעצמם לכיתות ולהעביר שיעורים בהן. בסדנא נדגים עבודה בכיתות הללו עם התיאור של תהליך קבלתם של התלמידים בבתי הספר השונים.

14. התבוננות על השפ"ח שאנו מנהלים כארגון- על חלקיו הגלויים והסמויים

מנחה: אסתי מאיר- קעטבי- מנהלת שפ"ח רחובות

חיינו כמנהלי שפ"ח עמוסים ביותר, ולעיתים קרובות אירוע רודף אירוע, משימה רודפת משימה. ובתוך כך, אנו מצופים להחזיק בו זמנית את צרכי הפסיכולוגים שלנו ואת ציפיות הקליינטים השונים שלנו. יחד עם כל זאת, חשוב לקחת את הזמן ולהתבונן על הארגון אותו אנו מנהלים. לחקור את החלקים הגלויים והסמויים. המודעים והפחות מודעים, לשמוע את מגוון הקולות ולבצע מדי פעם תהליכי שינוי על פי הצורך. בסדנה אשתף בתהליך שעברתי כמנהלת שפ"ח, בקשיים שליוו אותי בדרך, והתבוננות אליהן הגעתי. אני מזמינה מנהלים בתחנות בינוניות וגדולות, אבל לא רק, המעוניינים לשמוע, לשתף, ולחשוב ביחד על השפ"ח שלהם כארגון, ועל מה יכול לאפשר לנו לבצע תהליכי שינוי " ולהישאר בחיים".

15. הפסיכולוג החינוכי והשיחון הפסיכוחינוכי- מחשיבה פסיכולוגית לפרקטיקה חינוכית

מנחה: דני עמית- מנהל שפ"ח ירוחם

המפגש יעסוק בתפקיד הפסיכולוג החינוכי כחוליה מחברת ומאחדת בין התובנות הפסיכולוגיות והשפה הדינמית לבין השפה החינוכית וצרכי "השדה", המבקש לא פעם מענה פרקטי והמלצות מעשיות. היכולת של הפסיכולוג להשתמש במושגים ומודלים הקרובים לעולם המושגים של המסגרות החינוכיות תסייע לו ברתימת אנשי החינוך, ההורים והמורים כשותפים לדרך משותפת וחדשה. בסדנה נדון בצורך ובדרישה של קליאנטיים רבים בקבלת "כלים" והדרכה. ניגע באמביוולנטיות של הפסיכולוגים ביחס לדרישה זו וההשלכות הכרוכות בכניסה של גורמים לא פסיכולוגים כנותני שרות חלופי או מתחרה לעבודת השפ"ח. נתייחס ליתרון היחסי של הפסיכולוג החינוכי בעבודה בשדה ונציע מושגים ותכנים שנמצאו יעילים בעבודה מול מורים, תלמידים והורים. המודלים השונים יתייחסו להתערבויות בתחום הרגשי והתמודדות עם לחץ והצפה רגשית, מודלים לטיפול בבעיות של סמכות וגבולות ומודלים ליצירת אקלים חברתי ותקשורת יעילה.

16. מי מנהל את התוקפנות?

מנחה: אורנה קרשטיין - שפ"ח כפר סבא, רכזת ארצית למניעת אלימות בשפ"ח

העיסוק עם תוקפנות במערכת החינוכית הינו לחם חוקו של הפסיכולוג החינוכי ולעיתים קרובות הנושא עומד על סדר יומו של המנהל בהתמודדות במעגלים השונים – התמודדות עם בעיות התנהגות של תלמידים, מניעת אלימות בתוך המסגרות החינוכיות, תגובות של הורים ומורים למצבים שמעורבת בהם אלימות וכן ההשלכות שיש לכך במעגלי הרשות, הפיקוח וכמובן בתוך צוות השירות הפסיכולוגי. בסדנה ננסה לבחון את הקולות השונים שעולים בצוות השפ"ח נוכח עבודה עם תכנים של תוקפנות, להבין את עמדת המנהל ותפקידו נוכח המשימות העומדות בפני הפסיכולוגים, ולמצוא דרכים אפקטיביות בהן המנהל יכול להוביל תהליך של התמודדות אקטיבית עם התחום תוך הגברת תחושת המסוגלות של הפסיכולוגים להתמודדות עם תחום בעיות ההתנהגות ומניעת אלימות. הסדנה תשלב היבטים חווייתיים הקשורים למפגש עם תוקפנות, תיגע בהיבטים תאורטיים הקשורים להתמודדות יעילה עם תוקפנות ותנסה לבחון דרכים בהן יכול המנהל להשפיע על הגברת תחושת המסוגלות של הצוות עם התחום המורכב והמרתק של בעיות התנהגות בפרט והתמודדות עם תוקפנות בכלל.

17. "ניהול של פסיכולוגים עולים חדשים"

מנחה: ד"ר מייקל רוט- מנהל שפ"ח בית אל

ניהול של פסיכולוגים עולים חדשים מהווה אתגרים רבים. חלק גדול באים עם ניסיון רב אך נתקלים עם שפה חדשה, מערכת חדשה, תרבות חדשה ועוד. נשמע עדויות מהשטח וכן המרצה יספר על החוויה האישית שלו כפסיכולוג עולה חדש והיום כמנהל ומדריך של עולים חדשים. נדבר על הדרישות מהוועדה המקצועית לפסיכולוגים הבאים מחו"ל ומסלולי ההכשרה שעוברים בחו"ל. מטרה של הסדנה להבין את הצרכים של הפסיכולוגים על מנת לקדם אותם בעבודה כפסיכולוגים בארץ.

18. תכניות הורים וילדים במסגרת החינוכית

מנחה: ישי שליף - מנהל שפח מודיעין עילית ומנהל שותף למרכז קס"ם - קשב לסיפורים

מועדפים

בהשראת תכנית שנערכה בדנמרק וברוח הגישה הנרטיבית, יושמה בעיר תכנית 'אימהות ובנות'. התכנית התקיימה בכיתה ב' מקדמת בבית-ספר לבנות. אחת לשבוע הגיעו לבית-הספר האימהות של כל תלמידות הכיתה, לתכנית בת שלושה חלקים: קבוצת אימהות בהנחיית פסיכולוגית בית-הספר, קבוצת אימהות וילדות בהנחיית המחנכת והפסיכולוגית ומשחק משותף אם ובתה (לא מונחה). במוקד כל מפגש של קבוצת האימהות עמדה שאלה נרטיבית המכוונת למציאת הכוחות של האם (לדוגמא: שאלות על רגעי שיא באימהות, מפגש עם דמות משמעותית מהעבר). סביב השאלה נערך חקר מוקיר. גם בקבוצה המשותפת עם הילדות כוון הזרקור להתקדמות של הילדות, לפעמים בהן הצליחו להתמודד עם הקשיים וכדומה. לאור הצלחת התכנית, ביקשו האימהות להאריכה לשנה נוספת. בהמשך, התכנית יושמה במסגרת של גן חובה שפתי לבנים. לאור ההצלחה, פסיכולוגים נוספים בשירות הביעו עניין ורצון ליישם את התכנית במסגרות נוספות לחינוך מיוחד. השנה תופעל התכנית (במתכונת מצומצמת מעט) בגן שפה לבנות, בכיתה ד' בבית-ספר לבנים המאובחנים עם ASD ויתכן כי במסגרות נוספות.

19. אני לקוי- משמע אני קיים? היבטים חברתיים באבחון לקויות למידה

מנחה: מיכל שמש - מנהלת שפ"ח ק. אתא.

בשנים האחרונות עלתה מאוד שכיחות הילדים ובני הנוער המאובחנים כלקויי למידה. במסעם של הפסיכולוגים החינוכיים להתמקצעות בתחום לא נדונים דיים האספקטים של ההשלכות הערכיות והחברתיות (ואולי אף האתיות) של ה"התאמות", הקרויות בפי העם "הקלות". בהרצאה יוצגו שאלות הנוגעות בפער בשכיחות הלקויות בארץ מול העולם, יוצג המודל הסלוטוגני מול עיסוק בפתולוגיה בלבד, נדון בדפוסים פנומנולוגיים של שונות טבעית, מול הגדרת לקות כגורם מחולל. תוצג הפרספקטיבה של ההורים, בתי הספר, והילדים עצמם. ויועלו שאלות הנוגעות לתפקידו כמנהלי שפ"ח, שאלות הנוגעות בפער שבין ניהול להתנהלות, ריאקטיביות ופרטאקטיביות, שאלות חברתיות, ערכיות וזהותיות. העובדה שפרק לקויות הלמידה בבחינות ההתמחות התרחב, גורמת לכך שאנו כשפ"חים איננו יכולים עוד להכחיש סוגיות אלו ולהגדירן כשייכות לתחום הפרטי, ועלינו להצטרף ואף ליזום חשבון נפש אישי ומקצועי אמיתי, ולנסות אך לחלחלו למעגלים נוספים במערכת החינוך ובחברה כולה.

20. התמודדות עם אוכלוסיה רב תרבותית במצבי חירום וקונפליקטים מתמשכים

מנחים: ענת שראל-מנהלת שפ"ח ירושלים, יוסף נאשף- מנהל תחנת מזרח העיר בשפ"ח ירושלים, רותי ינובסקי- מרכזת החינוך המיוחד במגזר החרדי, ליאת ביתן וזהבה רוזנטל- מנהלות תחנה בשפ"ח ירושלים הנותנות שירות למגזר החרדי.

אוכלוסיית ירושלים מורכבת משלושה מגזרים עיקריים: יהודים (מ"מ וממ"ד), יהודים חרדים וערבים (פלסטינים ממזרח העיר). צוות השפ"ח מורכב מפסיכולוגים יהודים מכל גווי הקשת (מתוכם מיעוט קטן ביותר של חרדים), ערבים מצפון הארץ ולאחרונה ערבים ממזרח העיר. העיר עצמה מתמודדת לעיתים קרובות עם מצבי קונפליקט בין האוכלוסיות השונות, דבר המחייב לעיתים קרובות התערבויות ייחודיות בזמניות במקביל בתוך אוכלוסיות הנמצאות בקונפליקט קשה ואף אלים, והחזקת צוותי השפ"ח הקרועים אף הם בין הקונפליקטים האלה.

להרשמה לסדנאות [לחץ כאן](#)